

Suðurstreymoyar Javnaðarfelag byrjar fundarrøðina

Seinasta vetur setti Suðurstreymoyar Javnaðarfelag niður nakrar arbeisbólkur, sum síðani hava arbeitt við ymiskum málum. Ein av hesum bólkum, løntakarabólkurin, skipaði fyrri fundinum seinasta týskvöld, har niðurstøðan, sum bólkurin var komin til, varð framløgd.

Hugsanin við hesum er at nýta niðurstøðuna hjá bólkunum sum grundarlagið undir framhaldandi tjaki í feløgnum — og ikki minst her í blaðnum

Fiskimannamál

Fiskimannaintøkurnar hanga lutvíst saman við, hvussu høgur prisurin er á fiski og eisini saman við, hvussu nógv verður fiskað. Afturat hesum koma tó tær almennu veitingarnar. Hesar verða latnar, har tørvurin er størstur fyrri at tryggja fiskimonnum eina mest møgulega rimliga úrtøku. Tá havt verður í huga, hvussu nógv samfelagið er grundað á tí, sum kemur upp úr sjóninum er eyðsæð, at samfelagið eigur at tryggja fiskimonnum:

1. eina minstuløn, sum í hvussu er ikki er lægri enn vanlig arbeismannaløn á landi.
2. har tað er neyðugt so mikið av iskoyti til fiskiprisirnar, at tað verður tryggt fiskimonnum inntøku á javnt við tær bestu á landi.

Arbeisðaramál

Rættuliga nógv mál, sum viðkoma arbeidarum verða avgjörð í lögtinginum. Nevnt kunnu ásetanir um frítíðarløn, arbeisviku og dýrtíðarvið-

bót. Hetta eru mál, sum í Danmark til dømis verða greidd millum feløgin á arbeismarknaðinum. Men landsstýrið eigur eisini her at hava ábyrgdina av, at verkamenn ikki verða eftirbátar á hesum økjum. Og tað kann í hesum sambandi verða mint á, at arbeisvikan í Danmark t.d. longu er komin niður á 40 timar, og eigur hetta mál at verða tikið upp her hjá okkum nú eisini.

Landsstýrið og flokkurin eigur í hesum spurningum um at hava eitt neyvt samband við arbeisðarafeløgini.

Vit meta, at arbeisloysisgrunnur eigur at verða settur á stovn sum skjótast.

Viðvíkjandi flokkinum er tað okkara metan, at ein nýskapan eigur at fara fram millum flokkinn og fakfeløgin, soleiðis at javnaðarflokkurin aftur kann identifiserast við ein arbeisðara- og fiskimannaflokk.

Eftirlønarviðurskipti

Tað er ógvuliga stórir munur á, hvussu okkara borgarar eru fyrri, hvat eftirløn viðvíkir. Tænastumenn t.d. fáa eina eftirløn, sum er ein ávisur partur av teirra løn, meðan aðrir løntakarar »bert« fáa fólkapensión, ið er nógv minni. Vit meta, at hetta ikki er rætt, og veksur bert um tann frammanundan stóra munin millum hesar stættir.

Í Danmark er rættuliga nógv frammi, at øll eiga at fáa somu pensión »líkapensión«. Hesa áskoðan hava vit eisini, og eigur líka-pensiónin sjálvandi at vera hægri enn tann núverandi fólkapensiónin, sum í veruleikanum er alt ov litil.

Eisini eigur at verða strongt á nevndina, sum arbeidir við eini møgulegari »ATP« skipan í Føroyum, um at koma við einum áliti.

Dagpeningaskipan

Tað er — tíverri — ein veruleiki, at vit eru rættuligir eftirbátar, tá talan er

um sjúkratrygd hjá ikki-fastlønnum løntakarum. Meðan fastløn er eins væl fyrri og teirra arbeisfelagar í okkara grannaløndum, so eru ikki-fastløn nógv verri fyrri. Í ringasta føri kann ein slíkur, sum gerst sjúkur, ongán stuðul fáa.

Hetta halda vit eru ótolandi viðurskipti. Sjálvt um tað í samgongusáttmálanum er ásett, at ein

Landið eigur at hava ábyrgdina av, at verkamaðurin ikki verður eftirbátur lønarliga, og á annan hátt

dagpeningaskipan skal setast á stovn, tykist tað, sum at hetta mál skal goymast til seinast í valskeiðnum. Vit leggja dent á, at hetta mál verður framt skjótast gjørligt. So leingi sum eingin dagpeningaskipan er sett á stovn mala vit til eina liberala tulkun av almannafor-sorgini.

Stuðulin til sjúkragrunnarnar hjá fakfeløgnum úr landskassanum hevur eisini verið næstan bert eitt eiti. Vit halda, at so leingi eingin dagpeningaskipan er, eigur riviligt av peningi at verða latin til hesar grunnar.

Arbeisfólk fáa »bert« fólkapensión

Trygd á arbeis-plássinum

Vist hava vit fingið eina lóg um trygd á arbeis-plássinum, men tað eru ógvuliga smá framstig, sum eru hend álikavæl. Vit halda eisini, at øll

in, men eisini virka fyrri einum størri upplýsingar-arbeidi.

Tíverri hava vit lítið og einki gjørt í so máta. Fakfeløgin hava ikki hjálpt til við at gera lógina, og tey hava bert fingið eitt eintak av lógini sendandi til ummælis, áðrenn hon varð lögð fram á ting.

Vit halda, at skipast skal soleiðis fyrri, um neyðugt við lógarbroyting, at fáa eina heimild at lata fakfeløgin fáa beinleiðis medávirkan á, hvussu lógin skal umsitast.

Pristal og priseftirlit

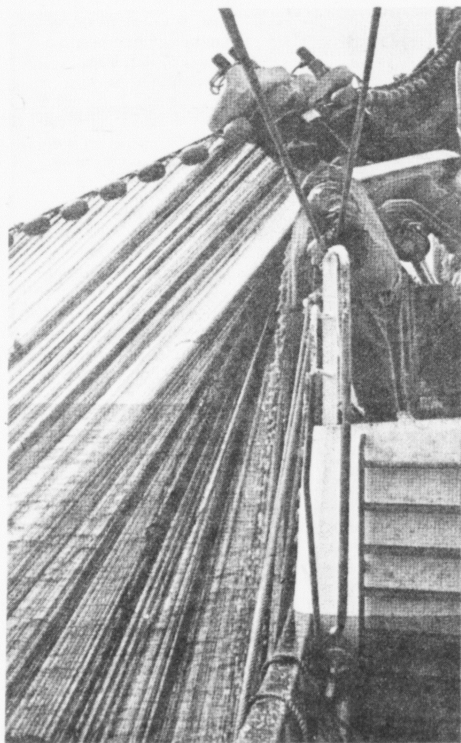
Tað eigur at verða skipað so fyrri, at tað altíð er eitt pristal, sum so neyvt sum gjørligt visir ta veruliga nýtsluna. Eitt pristal foroldast eftir fáum árum, og tí eigur altíð at vera í verk ein innsavnan av tilfari til eitt nýtt pristalsgrundarlag. Núverandi pristalsgrundarlagið er longu so gamalt, at tað eigur beinvegin at vera farið undir at fyrireika eitt nýtt.

Verkamannafeløgin hava fleiri ferðir biðið um at settir verða prisansarar. Vit halda, at tá verkamannafeløgin seta slík ynskir fram, so eigur hetta at vera gjørt. Tað er væl eingin ivi um, at neyðugt er við dyggari priseftirliti enn tí, sum vit hava nú.

Almennur lønarpolitikkur

Tað er væl einki at ivast í, at neyvan nakrantíð hevur verið størri munur á lág-lønnum og høg-lønnum sum í dag. Sum prógv um hetta kann nevast, at fyrri nøkrum árum síðan, høvdu allir stættir í Føroyum lægri løn enn teir tilsvarendi donsku. Í dag kann væl sigast, at nærum allir stættir uttan arbeidarar, handverkarar og fiskimenn hava somu lønir sum í Danmark, meðan tímalønirnar hjá arbeidarum t.d. eru heilt nógv

Framhald á síðu 14

Fiskimannaintøkurnar hanga lutvíst saman við, hvussu høgur prisurin er á fiski og hvussu nógv verður fiskað